

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik minden vasárnap
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

A polgári iskola reformja.

Befejező közlemény.

Miért van az, hogy nálunk a kereskedő, az iparos a társadalomban nem tudja a helyét elfoglalni, holott külföldön a legszámottevőbb tényező? Vajjon nem az iskoláztatás hiányossága-e egyik főoka annak, hogy az az osztály elmaradt s társadalmilag többé-kevésbé elveszett?

Hozzá tesszük még ehhez, hogy hány ember, tisztos, jónevű kereskedő, iparos és társadalmunkban kisebb-nagyobb szerepet vivő ember van, aki megfizethetetlen kincsnek tartaná, ha ahhoz a műveltséghez, amelyet gyakorlatilag sajátított el, hozzá ragaszkodhatná azt a műveltséget, amelyet seholyan csak az iskolában tanulhatott volna el — ha erre alkalma lett volna.

Nézzük a vasuti hivatalnokok jelenlegi helyzetét. Érettségi vizsgát kívánunk tőlük, ezt azonban csak a középiskolában szerezhetik meg, olyan helyen, ahol felsőbb iskolákra készítik elő, tehát elméleti a kiképzés és nem gyakorlati. Miért kell egy vasutasnak a latin deklinációt s vele együtt a középkor dohától szagos, elavult tárgyakat elszavalnia azért, hogy jó hivatalnok lehessen. Nem lenne-e jobb, ha olyan iskolában képezhetné ki magát, ahol ilyen dolgokkal nem kötik le a figyelmét, hanem kiképezik az életnek?

A községi jegyzőktől érettségi vizsgát kívánunk. Eddig a hat osztályú bizonyítványt nyújtotta a célját. Miért ne adhatná meg a polgári iskola a képesítést ezeknek három év alatt, hogy egy évet még a közigazgatási tanfolyamon töltsön és olyankor érje el a célját, amikor egy középiskolai tanuló az egyetemre kerül?

Az adóhivatalok tisztviselőitől érettségi vizsgát kívánunk. Miért kell ezeknek az embereknek jelenleg latinul tanulni, hogy tisztviselők lehessenek? A polgári iskola sokkal jobban megállaná itt is a helyét, mint a középiskola, mert szakembereket adna ennek a pályának is.

Az egyes ministeriumok számfejtő osztályai, a pénzügyigazgatóságok számososztályai, a vármegyék számszékei mind olyan emberekkel vannak tele, akik csak érettségit tettek, polgári iskolában hét év alatt jobban kiképezni, mint ahogy a középiskola kiképezi őket nyolc év alatt.

A nagyjában felsorolt pályákon annyi ember van, hogy ha a polgári iskolát

igazi rendeltetésének átadnók és kifejlesztenők hétéosztályúvá, ez az iskola egymaga nem is lenne képes mind-ezeket a pályákat ellátni.

És jogosan kérdezhetjük, hogy ha a reáliskola és a gimnázium az egyetem előkészítő iskolái, mért nem gondoskodtak olyan középiskoláról, amely az imént elősorolt pályákon működő embereknek ad képesítést?

Nyilvánvaló mindezekből, hogy a hétéosztályú polgári iskolákkal jobban teljesíthetné hivatását, mint azok a középiskolák, amelyek jelenleg kiképezik a csak érettségit igénylő embereket.

Önként következik ebből, hogy a hétéosztályú polgári iskola felállításával kapcsolatban a jelenlegi, négy osztályra szóló tantervet is gyökeresen át kell javítani. Sőt, ha a hétéosztályú polgári iskola a távol jövő zenéje lenne, még akkor is reformálni kell a mostani tantervet, úgy, hogy az egyes tantárgyakból befejezett egészet nyújtson.

A mi egész társadalmi életünk, az élet fenntartására hívó küzdelem órájának koraisága, amely nem a férfit, hanem a serdülő gyermeket szállítja a porondra, mind-mind az iskoláztatásra szánt idő beosztásának, felhasználásának reformját követelik. És ezt a reformot meg kell csinálni, hogy egy nagy lépéssel közelebb jussunk a művelődés terén a nyugati államokhoz.

Nekünk a polgári iskola reformja most már életkérdés. Meg kell teremtenünk a nép széles rétegét felölelő művelt társadalmat minden halogatás, minden hátsó gondolat nélkül.

És harcot kell vívni emberekkel, előítéletekkel, érdekekkel, talán a hatalommal is. Emberekkel, akik szűk látóhatáron túl nem látják a tömegművelés szükségességét s tapogató, keresgélő utjukban nem tudnak rábukkanni arra a biztos talajra, amelyen állva meg lehet teremteni a művelt Magyarországot.

Előítéletekkel, amelyek mindig visszatasolják a gondolkozást a középkor fanatizmusába, s amelyek nem engednek a már meglévő kulturalkötések mellé az újak létesítését.

Érdekekkel, amelyek kenyéririgységre vezetnek a haladás rovására.

És a hatalommal, amely a külföld után indul s csak azt tekinti jónak, amit már a külföld kipróbált, elfogadott s hosszú éveket át már életbe is léptetett.

HIREK

— **Beszámoló.** A kulai ügyvédjelöltek köre f. hó 16-án az alakítandó Sportegylet javára jux-tombolával egybekötött sikerült táncmulatságot rendezett, melyen a kevés érdeklődő dacára (vagy talán emiatt) reggel 5 óráig a legkedélyesebb hangulat és legderültebb jókedv uralkodott. A sok, inkább érdekes, mint értékes tombolatárgy sokszor kacajra fakasztotta a jókedvű társaságot s mikor a reggeli világosság már áthatott az ablakokon, mindenki, — még a gardémok is csodálkozva kérdezték: „Hát hová tűnt az éjszaka?” — A kevés közönség is szép összeget áldozott a sport javára, amelyet az ügyvédjelöltek egyelőre, míg a kitűzött célra fordíthatják a kulai takarékpénztárban gyűmölcsöztetnek. Felülfizettek: Mezey Zsigm. 10 K, dr. Hilkené Lajos, Wighart Ernő 3—3 K, Knefely Nándor, Zwipp Ferenc 2.50—2.50 K és dr. Stiefelmayer Károly 1 K.

— **Uj részvénytársaság.** A kulai gyapjufonó- és szövőgyár részvényeinek jegyzése oly szépen halad előre, hogy a részvénytársaság megalakítása immár biztosítottnak látszik. Az alapítók erre való tekintettel elhatározták, hogy a részvények jegyzését f. évi október 15-én lezárják. Minthogy pedig a részvények nagy része már jegyezve van, ajánljuk az érdeklődőknek, hogy ha e vállalatban részt akarnak venni, ezen szándékukat legkésőbb október 15-ig jelentsék be a gyár igazgatóságának, hogy részvényeiket előjegyezhessek.

— **Vármegyei közgyűlés.** Bács-Bodrog vmegye törvényhatósági bizottsága ez idei harmadik rendes évnegyedes közgyűlését Zomborban a megyei székház nagytermében 1908 évi október 3-án és a szükséghez képest a következő napokon mindenkor d. e. 9 órakor tartja meg.

— **Szoborleleplezés.** Vasárnap leplezték le Topolyán Hadzsy János dr. volt községi orvos és a verbászi kerület volt országgyűlési képviselőjének meliszobrát. A leleplezésnél jelen voltak Fernbach Károly, Bbodrog megye főispánja, Balogh Ernő dr. országgyűlési képviselő, a megboldogult családja, volt asszisztensei, a megye számos notabilitása és a környékről valamint a községhől összesereglett nagyszámu közönség. A szobrot Teles Éde készítette. Az ünnepi beszédet Koch Bernát takarékpénztári vezérigazgató, a szobor-bizottság elnöke modotta és miután a főispán a szobor leleplezéshez megadta a jelt, lehult a lepel a szoborról. Azután a szobor-bizottság nevében Koch átadta az emléket Fekete István bírónak gondozás végett. Beszédet mondott Balogh Ernő dr. országgyűlési képviselő, az orvosszövetség nevében Pertschy dr. nyugalmazott főorvos és Cziráky Gábor dr. az önkéntes tüzoltó-egylet parancsnoka. Majd a szobor megkoszoruzása következett. Számos köszönet tettek le egyesek és testületek nevében. A leleplezést banket követte.

— **A kulai iparos- és kereskedőifjúság** f. hó 27-én este 8 órakor a Nemzeti-szálloda dísztermében társasestélyt rendez.

— **Kitüntetett kulai gazda.** Többször hallottunk már dicséret nyilatkozatokat azon mintaszerű gazdálkodásról, melyet Dr. Schneider Károly kulai ügyvéd nagykiterjedésű birtokain üz, s amellyel nemcsak környezetének s e vármegye nagy gazdáinak, hanem az országos „Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté”-nek figyelmét fölkellette és elismerését kiérdemelte. Az említett országos szövetkezet ugyanis a napokban a következő kitüntetett sorokat intézte. Dr. Schneider Károly kulai ügyvédhez és nagybirtokoshoz: „Gabona o. — A miskolci sörárpavásáron a m. kir. földművelésügyi ministerium, valamint az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület kiküldötteinek felkeltette Nagyságodnak a vásáron bemutatott sörárpamintája. A kiküldött urak a Budapesten és Berlinben rendezendő sörárpakiállítás rendező bizottságának nevében azon kérelmet intézik hozzánk, hogy járnánk közben Nagyságodnál, miszerint az árpamintából a budapesti, illetve a berlini kiállítás céljaira volna szíves mintát átengedni. A kiállításon való részvételre vonatkozó nyomtatványokat a mellékletben azon kérelemmel van szerencsénk átszámaztatni, hogy amennyiben ennek lehetősége mutatkozik, volna olyan szíves Nagyságod a kiállítás részvételére vonatkozó felhívásnak eleget tenni és erre vonatkozó b. elhatározásáról méltótnak bennünket értesíteni.” Reméljük, hogy a kitűnő gazda e megtisztelő felhívásnak eleget is fog tenni és ezáltal a bácskai sörárpának — mert hiszen tudomásunk szerint a szóban levő árpa a sziváci birtokán termett — nemcsak az ország szívében, hanem a külföldön is hírt, dicsőséget fog szerezni.

— **Utóhangok a Cabaretról.** Az aug. 22-én a kulai ifjuság által rendezett Cabaret estélynek egyik volt illusztris díszelnöke dr. Schneider Károly kulai ügyvéd a napokban községünkbe visszaérkezve a Cabaret rendezőbizottság elnöke dr. Kurcz Henriknek az ismert jótékony célra 20 K-t bocsátott rendelkezésére. A összegért ezuton is fogadja a nemeslelkű adakozó a szegények nevében az ifjuság hálás köszönetét.

— **Fizetés felemelés.** Kucora község képviselőtestülete, Juhász Sándor községi aljegyző fizetését, érdemeire való tekintettel, személyéhez kötve, 600 K-val felemelte.

— **Vásártartások iránti kérelmek.** Kiskér, Bajsza és Pincéd községek kérvényt intéztek a keresk. ministerhez, hogy betivásárjaikon engedje meg az állatfölhajtást. Mindhárom kérelmet a vármegye és a gazdasági egyet pártolólag terjesztették föl.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy Schwartz Péter szabadkai ügyvédet saját kérelmére az ügyvédek lajstromából törölte és hogy Szalay Lajos újvidéki ügyvédet az ügyvédek lajstromába iktatta.

— **Fizetéselemelés.** A cservenkai községi képviselőtestület Gál Mihály végrehajtónak fizetését 800 K-ról 900 K-ra emelte.

† **Halálozás.** Mühle Vilmos, az ország-szerte ismert műkertész és virágkereskedő, hosszas betegeskedés után 63 éves korában Temesvárott meghalt.

— **Főgimnázium épület kibővítése.** Újverbász község előljárósága a főgimnáziumi épület kibővítése alkalmával teljesítendő 81225-67 K-val előirányzott építési munkákra újabb árlejtést hirdet. Bánatpénz 4061-87 K. Az ajánlatok f. évi október 29-ig d. e. 10 órára kell beadni a község házában, ahol a jegyzői irodában az általános és részletes feltételek, tervek és költségelőirányzat megtekinthetők és ajánlati űrlapok kaphatók. A teljes szövegű kiírást lapunk mai számában olvashatják az érdeklődők.

— **Iskolák államosítása Zentán.** Zentán a képviselőtestület 83 szóval 10 ellenében kimondotta, hogy az iskolákat átadja az állam kezelésébe nehogy ezentul a tanügyre erejét túl keljen feszítenie. Zenta város fizet az államnak 60 ezer K-át évente s az állam pedig tartozik a tanítókat fizetni, az iskolát fentartani újakat szervezni. Így tehát most már a zentai iskolák 1909. év szept. 1-től kezdve az állam kezelésébe mennek át.

— **Halálozás.** Prokec Károly kishegyesi gyógyszerész szept. 13-án elhunyt. A megboldogultat 14-én temették el óriási részvét mellett.

— **Textilipari előadás.** Ma, vasárnap d. u. 3 órakor Zomborban a városháza nagytermében Schneider Richard textilipari szakértő előadást fog tartani a textilipar fontosságáról, hasznáról és szükségességéről.

— **A sajkásgyörgyei községi iskola és óvoda berendezésére,** butorzatának beszerzésére 6526-40 K előirányzattal Sajaksgyörgye község előljárósága október 6-kán versenytárgyalást fog tartani.

— **Állatorvosi kongresszus.** A Magyarországi helyhatósági állatorvosok e hó 26-án az állatorvosi főiskola dísztermében országos kongresszust tartottak.

— **Mezőgazdasági szeszgyár Baján.** Baja város közgyűlése elhatározta, hogy a határához tartozó Mátéházán mezőgazdasági szeszgyárat létesít, s ennek engedélyezéseért, illetve a szeszkontingens kieszközöléséért küldöttséget meneszt a pénzügyminister elé.

— **Vándorszintársulatok ügye.** Avallás-és közoktatásügyi ministeriumban energikusan dolgoznak, hogy a vidéki színészet ügyeit mielőbb tökéletesen rendezzék. Eddig bárki felcsaphatott vándorszintársulati igazgatónak, bárkit szerződötthetett társulatahoz és bárhova elmehettek játszani, ha csak egy másik szintársulat már nem volt azon a helyen. Most a kultuszministeriumban úgy rendezik ezeket a társulatokat, hogy csakis színész egyesületi engedéllyel szabad játszani, viszont azokat a színigazgatókat, akik társulatukkal nemzetiséglakta, színészeti viszonyok tekintetében rossz vidéken működnek, állami segítségben fogják részesíteni. A rendezés ügye még a folyó évben feltétlenül befejeződik.

— **A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület** f. é. október 10. 11. és 12-én Temesváron a polgári lövölde kertben rendezendő országos jellegű baromfi, házinyúl, galamb, bor és gyümölcs kiállításáról szóló terveket e napokban küldte szét az ország baromfitenyésztői bor és gyümölcstermelőinek. Amint a tervezetből kivehető ezen kiállítás térdíjai az idei kiállítások között a legolcsóbbak és emellett tömeges állami bevásárlásokról gondoskodás történt mivel a m. kir. földművelésügyi kormányon kívül az aradi jószágigazgatóság a helybeli állattenyésztési felügyelőség és egyesületünk is nagyobb bevásárlásokat fognak eszközölni.

— **Fűtőanyag szállítás.** Temerin község előljárósága október 5-én d. u. 3 órakor versenytárgyalást fog tartani 200 m³ tölgyfa és 400 mm. darabos fűtő szén beszerzésére. Bánatpénz a fára 200 K, a szénre 100 K. Egyéb feltételek az előljáróságnál tudhatók meg.

— **A vármegyei székház tatarozása.** Bács-Bodrog vmegye székháznak épületén teljesítendő kőműves, bádogos, vízvezeteki, asztalos, lakatos, űveges, mázó és szobafestő, valamint ácsmunkáknak külön-külön vagy együtt leendő vállalatba adása iránt Bácsmegeye alispáni hivatala versenytárgyalást hirdet. Az ajánlatokat október 2-án déli 12 órára kell beadni Czallinger József várm. irodaigazgatónál, aki azokat október 3-án d. e. 9 órakor fogja felbontani. Bánatpénzül a zombori kir. adóhivatalnál az ajánlati összeg 5¹/₆-át kell letenni. Az ajánlati mintát és az ajánlati költségvetés nyomtatványát a pályázók Zomborban a várm. közigazgatási kiadóhivatalban vehetik át.

— **Szilbácsról írják:** Hétfőn délelőtt Szeveanov Cvéta szilbácsi híres legény meg akarta mutatni, részegfővel, hogy kinek van a legtüzeesebb paripája a faluban és annyira ütlegelte, vele egy kocsin ülő társával, a szegény párákat, míg azok megvadultak és a kocsi elragadva azt egy közeli árokba fordították s a kocsin ülők oly szerencsétlenül kerültek alá, hogy délben Szeveanov már a ravatalon feküdt, a másik pedig súlyos sérülést szenvedett.

— **Bács-Bodrog vármegye felosztása.**

A választójog javaslatával kapcsolatosan a megyék új kerületekre lesznek beosztva. Andrassy Gyula belügyminister új választási törvény tervezete szerint megyénk három részre lesz osztva, még pedig: a Duna—Tisza közén Szolnok, és Bács-Bogrog vármegyékből hét nagy magyar megyét alakítanak. Pest, Szolnok, Jászberény, Kecskemét, Szabadka, Zombor és Ujvidék. Bács-Bodrog megye tehát három részre lesz felosztva. A megosztást a következőképp tartják lehetőségre — figyelemmel a Magyarság supremáciájára: Szabadka megyéhez csatolják Pest megyéből Halast és Majsát, ide fog tartozni még Zenta és Magyarkanizsa városok. Martonos község az egész bácsalmási járás és a bajai járás keleti községei. Zombor megye állni fog Zombor és Baja városokból, a zombori és apatini járásból, a bajai járás többi községeiből és a topolyai járás keleti községei. Ujvidék megye alakítani fog Ujvidék városból, a zentai járás déli, a topolyai járás déli és keleti községeiből, továbbá a szablyai, titeli, hódási, palánkai és kulai járásból.

— **Szerencsétlen kocsikázás.** Szomoruán végződött szombaton Simon Jánosnak, a pacseriak kedvelt jegyzőjének szürete. Simon János szombat délután barátságos szüreti lakomára hívta össze barátait a szőlőjébe. Néhány család össze is gyűlt s vidáman mulattak este 7 óráig. Hét órakor, hogy a férfiak mulatsága feszelenebb lehessen, a társaságban levő asszonyok kocsira ültek, hogy bemenjenek a faluba. Amint a kocsis a községi temető mellett elrohogott, kirohant onnan a temetőrnek harapós kutyája, ráugrott az egyik lóra és a szügyébe harapott. A ló megbokrosodott a kutya harapástól s eltörte a kocsis rudját. A kocsis szerette volna megállítani a kocsit, de nem volt képes a lovakat visszatartani, sőt mert a rud nélkül futó kocsis ütötte a lovak lábát, a másik ló is megbokrosodott s örült vágatással vitték a sikoltozó asszonyokat a falu felé. A kocsiban ülők ijedelme annál nagyobb volt, mert fordulóhoz közeledtek. A kanyarlatnál be is következett a katasztrófa. A kocsis odavágódott az utmenti fához s ketté tört, a három asszony és a kocsis kiestek az országútra. Még véletlen szerencse, hogy halálos vége nem volta szüreti kocsikázásnak. A három nő közül kettőt így is jelentékeny sérülés ért. Simon Jánosné, a jegyző neje, karját és az egyik ujját törte ki, Aradszky Anna elájult s arcán súlyosabb zuzodást szenvedett, Waschler Edénének az ijedségen kívül egyéb baja nem esett. Meglehetősen súlyos sérülést szenvedett a kocsis is, akit azonfelül jelentékeny kár ért, mert az egyik lovának lába eltört s a lovat agyon kellett löni.

— **Nagyértékű ajándékot** ígér olvasóinak a közlő karácsony alkalmából a „Budapest” pol. napilap kiadóhivatala: a legnagyobb magyar költők egyikének Vörösmartynak válogatott költeményeit. A Vörösmarty album művészi kivitelű rajzokkal, a költő életrajzával, eredeti kézírásának faksimilével, az eddig megjelent emlékművek ismertetésével és a Budapesten felállított emlékszóbor hű lenyomatával pazar kiállításban jelenik meg, igazi dísz lesz minden intelligens ember asztalának. A „Budapest” rendes előfizetői ingyen kapják, az újonnan belépők abban az esetben, ha legalább egy félre egyszerre fizetnek elő és további félre előfizetésre kötelezik magukat. A „Budapest”-et külön dicsérni felesleges különösen ma midőn több mint 30 éven át hirdett eszméi megvalósultak és a függetl. 48-as párt viszi a vezérszerepet. Munkatársai a legelső írók és politikusok azért hírei a legfrissebbek és legmegbízhatóbbak. Minden rovata a legnagyobb gondnal van szerkesztve úgy hogy a legkényesebb igényeket is kielégíti. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a „Budapest” kiadóhivatala Budapesten IV. Sarkantus utca 3.

— **Elegáns kivitelű, divatos és tartós** cipőkből legolcsóbb beszerzési forrás, női chewro K 6-60-tól és feljebb, férfi chewro és box K 7-20-tól és feljebb Kardos J-nél Kulán.

— **Gözfürdői napok Kulán.** Vasárnap, hétfőn, szerdán, csütörtökön és szombaton férfiak; kedden és pénteken nők számára. Kádfürdők naponta, férfiak és nők számára. Fürdő nyitás reggel 6 órakor. Kádfürdő 7 órakor.

Gabona árak: Budapesten:			
Buza októberre	—	—	11.40
Zab	—	—	8.03
Tengeri 1909 májusra	—	—	7.36
Kulán:			
Buza	—	—	10.60
Zab	—	—	7.10
Csöves Tengeri	—	—	3.70

Kitünő minőségű, ÚJ RÓZSA-BURGONYA

kapható

Zucker Adolfnál Kulán.

Előjegyzéseket elfogad burgonyára és
télikáposztára.

MÁSOLÓKÖNYVEK :: ::

1000, 500 és 200 lappal, a
legolcsóbb árban kaphatók

Berkovits Márknál Kulán

K I A D Ó

2-3

Kulán, a vasuti utcában egy üzlet-
helyiség és két kétszobás urilakás
mellékkel. Bővebb felvi-
lágosítást ad *Ceisel Aladár Kulán*

Az iskolák megnyitásával ajánlok a legfelsőbb tanhatósági minták szerinti felvételi, előmeneteli- és mulasztási-napló nyomtatványokat

valamint Dr. Hoffman-féle a tanítási ered-
ményről szóló és más kitaláló minta szerinti
naplót

Berkovits Márk villam-üzemű könnyűnyomdája, Kula

Az őszi és téli idény ujdonságai!

Megérkeztek a valódi és szebbnél-szebb **angol
szövetek**, és dús választékban **hazai ujdonságok**. Öltönyök, felöltők, téli kabátok a leg-
újabb divatlap szerint készülnek. Gyönyörű
mintájú selyem és szövetmellényekből a g y
választék. Kérem a t. urakat, hogy az őszi és
téli idényre szükséges öltönyöket, felöltőket és
téli kabátokat **már most** megrendelni szivesked-
jenek, továbbá kérem mindazon t. urakat, akik
még eddig nem nálam rendeltek öltönyeiket,
tegyenek egy próbarendelést.

PONGRÁCZ A. SÁNDOR, URI-SZABÓ
Kulán (a Ferenc-József-téreni bérpalotában)

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget,
hogy Kulán

vegyészeti ruha tisztító intézetet

rendeztem be úgy női- mint férfi-ruhákra,
bármily zsírfoltosak vagy peccések legye-
nek azok, valamint csipke- vagy szövet-
függönyöket, szőnyegeket tisztítok és festek
olcsó ár mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok

tisztelettel 6-20
Kleiner József kelme- és selyem-festő, vegy-
tisztító Kula, Kossuth Lajos utca

GYÁRI-IRODAI GYAKORNOKNAK

felvétetik 4 oszt. középiskolát jó ered-
ményrel végzett, számolásban gyakor-
lott, jó kézírású fiú. — Jelentkezés írás-
ban „A. Z.” alatt a „Bácskai Közérdek”
kiadóhivatalához intézendő.

TANFOLYAM

az egyéves önkéntességre jogosító
vizsgálat előkészítésére.

Themák Ede, ny. főreáliskolai tanár, ki az ily
vizsgálatoknál sok évig mint a vallás- és közok-
tatásügyi miniszter által kinevezett vizsgálo biztos (az
összes természettudományokból) működött, most
nyugalomba vonult, és az önkéntességre igényt
tartók számára **előkészítő tanfolyamot állított fel.**

A tanfolyamon résztvevők még felvétetnek.
A tanítás alapos s a hallgatók előismeretei figye-
lembe vétetnek. Csakis középiskolai tanárok adnak
elő.

Közelebb felvilágosítással szolgál: **Themák Ede**,
ny. tanár a tanfolyam vezetője. 1-2

Temesvár-Józsefváros Begabalsor 10 sz.

1825. sz. 1908.

Nádajla községtől.

Hirdetmény.

Nádajla község közterének téglá alapzaton
üreges vasoszlopok beerősítésével dróthál-
lával való bekerítése határozatván el, eme
munkálatvégrehajtásának biztosítása céljából
árlejtés hirdettetik s annak megtartására, **f. é. október 8-án** d. e. 10 órára tüzetik ki.
Felhívtnak a vállalkozni óhajtok, hogy a
mondott napon megjelenni sziveskedjenek.
Kikiáltási ár 2000 K.

Egyéb a munkálatokra vonatkozó felté-
telek, tervek és költségvetés az előjárásnál
a hivatalos órák alatt betekintheők.

Nádajla, 1908. szept. 21.

Kekezovich István

jegyző

1-2

Babity Száva

bíró h.

ad. 700 sz. 1908.

Ujverbász községe.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

Az ujverbázi főgymnásium bizottsága
Ujverbász község képviselőtestületének a
Bácsbodrog vmegye törvényhatósági bizott-
ságnak 24869/1681 jkv. 1907 sz. alatt jóvá-
hagyott határozata alapján a főgimn. kibő-
vítése és az e célra szükséges építkezések
biztosítása céljából, minthogy e hó 15-én
megtartott tárgyalás eredménytelen maradt
**f. évi október 29-én d. e. 10 órakor Uj-
verbász község tanácstermében** a kö-
vetkező feltételek mellett egy újabb verseny-
tárgyalást tart.

1. Csak magyarszövegű írásbeli zárt aján-
latok fogadtnak el, ha ahhoz a **81225-67**
Kvállalati összegnek megfelelő 5% bányapénz
kiszármazásában, kamatozó állampapírokban az
ujverbázi takarékpénztár rt. vagy az uj- és
óverbázi mezőgazdák szövetkezete által
kiállított betétkönyv csatolva van és az „Uj-
verbász község előjárásága” címe alatt a
tárgyalás megkezdése előtt legalább egy
órával előbb annál letétbe van helyezve és
benne kijelenti, hogy a terveket, költségvetést,
az általános és részletes terveket mind ismeri.

2. Ajánlat csakis az összes munkára tehető.
3. A versenytárgyaláson részt vehetnek
mindazok a magyar állampolgárok, akik
ilyen munkák végrehajtására hatósági enge-
déllyel bírnak és a 4061-08 K bányapénz
az 1. pont alatti feltételek szerint az árlejtést
vezető kezébe letették.

4. Az építési munkálat az árlejtés jóvá-
hagyása után jövő 1909. szept. végéig befe-
jezendő és átadandó.

5. Vállalkozó aláveti magát a 85000/907
sz. közszállítási szabályrendeletben foglalt
rendelkezéseknek.

6. Az ajánlatok a meghatározott óra után
a jelenlévő árverezők előtt bontatnak és ol-
vastatnak fel.

A munkára vonatkozó általános és rész-
letes feltételek, valamint a nagym. m.
kir. vallás- és közoktatásügyi minis-
terium által 96402/908 sz. alatt jóvá-
hagyott tervek és költségvetési előirány-
zat a községi jegyzői hivatalban na-
ponta a hivatalos órák alatt megtekin-
thetők, ahol ajánlati mintalapok kaphatók.
Ujverbász, 1908. szept. 19.

Wagner G. Adolf sk.
gimn. bizottsági elnök

2436. sz. 1908.

Nádajla községtől.

Hirdetmény.

Nádajla községben újonnan épített
községi ovoda és elemi népiskola fel-
szereléséhez szükséges padok, szek-
rények, állványok, fogasok stb. be-
szerzésének biztosítása céljából Ná-
dajla község tanácstermében **f. évi**
október 8-án d. e. 9 órakor nyilvános
szóbeli árlejtés fog tartatni, melyre a
vállalkozni óhajtó asztalos mesterek
ezen hirdetmény útján ezennel meg-
hivatnak.

Kikiáltási ár az első ajánlat.

A felszerelési tárgyak mintái a
helyszínén betekintheők.

Nádajla, 1908. szept. 18.

Kekezovich István
jegyző

Milan Kostity
1-2 bíró

749 sz. bv. 1908.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszem, hogy a kulai kir. bíróóság 1908. évi
V 175/6 sz. végzése következtében Winkler
és Faragó javára **Rumpf Fülöp** ellen
292/31 K s jár. erejéig foganatosított bizto-
sítási kielégítési végrehajtás útján felül le-
foglalt és 2552/60 K-ra becsült: korecsmai
berendezés és szeszes italokból álló ingó-
ságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. bíróóság 1908
évi V 175/6 számú végzése folytán Ujverbá-
szon vhtást szenvedett lakásán leendő esz-
közlésére **1908. október 3-án d. u. 3 óráját**
határidőül kitézöm és ahhoz a venni szán-
dekozókat oly megjegyzéssel hívom meg,
hogy az érintett ingóságokat az 1881. évi
LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében kész-
pénztizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek
becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mind-
azokat, akik az elárverezendő ingóságok vé-
telárából a végrehajtató követelését megelőző
kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az,
hogy részükre a foglalás korában eszközöl-
tetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik,
felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a fog-
lalás megkezdéseig nálam írásban, vagy
szóval jelentsék be.

Kula, 1908. szeptember 21.

Kanyó, kir. bír. v. hajtó.

Egy cement-lap prés

betegség következtében eladó. 2 hónapig
használva. Közelebbi felvilágosítást ad
ifj. Vigchert József, Kulán. 5-10

TELEFON 14 SZ.

ALAPÍTVÁ 1892-BEN VILLLAMOS ÜZEM

BERKOVITS REZSŐ KULA (BÁCSMEGYE)

ELSŐ MAGYAR SELYEMSZALAGGYÁR

Képviseltek: Budapest, Wien. Kiténtetések:
Millenniumi nagyerem új iparág meghonosí-
tása és jó munkáért. Minisiteri elismerő és
díszoklevél.

Nyomdáknak és könyvkötőknek szállít:

Anyakönyvi s egyéb irattartókhoz való
selyem és félselyem NEMZETI szalagot

A kereskedelemnek szállít:

NEMZETI, faille, moiré, haiesont és
egyéb szalagokat minden szín és szé-
lességben

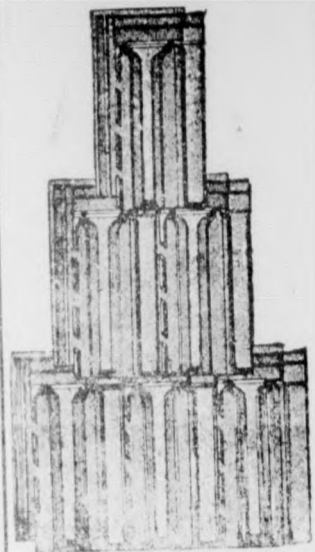
A szövőiparnak szállít:

Bármily színű s minőségű selyem és
félselyem kötöző (edjustáló) szalagokat
Különösen ajánl magyar árúkra ma-
gyar nemzeti szalagot

**KÖVETELJÜNK MINDENÜTT A KERES-
KEDÉSEKBE MAGYAR GYÁRTMÁNYT!**

HÁZELADÁS. Mindkét házamat jutányosan eladom.

Bővebbet nálam.
Ifj. Dudás Sándor, szücs, Kula.

Nagykikindai gyártmány
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserep 272. sz.

BOHN M. ÉS TÁRSAI NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN

Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák — Alapított 1864.

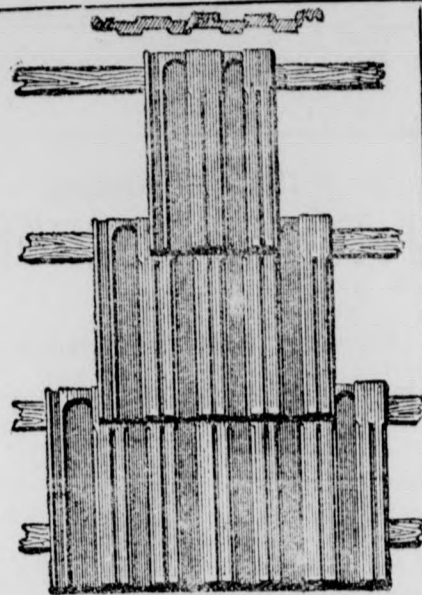
50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva

Gyártmányok: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserepek
Legolcsóbb, legszebb tetőzet!

Képes énjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve

Zsombolyai gyártmány
Szab. biztonsági préselt átfedő cserep 253. sz.

Szülőföldisme.

Első oktatás a földrajzban. Bács-Bodrog vármegye leírása, az új helynevek betűsoros jegyzékével. Kaplató Csajági Bernát tanítónál Kulán

Ára kötve 50 fillér

Tanítóknak nagy engedmény

IFJ. KOVÁCS SANDOR, KULÁN

Ajánl jó, tartós és formás (hazai gyártmányú) **Kobrak-cipőket** (A világ minden tájékán hordják) Továbbá ajánl férficipőkben elsőrangú minőségben világhírű **AMERIKAI cipőket** amelyekben a tyúkszemek teljesen elmúlnak

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

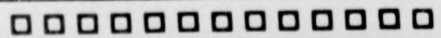

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítottatik, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSU VESE- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,
RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VÍZ
ÜDIT, GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVA

IVÓGYÓGYMÓDRA HASZNÁLVA, vese- és hólyagbajoknál, vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fűvészképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásúnak bizonyult

PROSPEKTUST KIVÁNATRA KÜLD A FORRÁSKEZELŐSÉG 43

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága **BUZIÁSFÜRDŐN**
Kulán kapható Knefely Nándor cégnél

Schmidt Ferencz
szabó - Kulán
(Ferenc József-tér)

készíti a legdivato-
sabb öltönyöket
a legolcsóbb árban

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

Alul a legutócsabb árak mellett ajánljának:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakezelőzők, jérgény-cséplőgépek, kőhars cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, készülő- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet J. kapáló, aszékavágók, repavágók, kukoricza-morzsológák, dáráló, őrlőmalmok, egyetemes szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testvért, csökkenti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar- köhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által szorgalmas ajánlva.

Miértogy értékesen utántölthető és kímélő, bérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolásból.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárakban — Ára övegetként 4.— koronára.